

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1573/2015
Гзз1 15/2016
16.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужилаца М.И.1 и М.И.2, обојица из Б., чији је заједнички пуномоћник М.Р., адвокат из Б., против тужених С.П.1 из Б. и С.П.2 из Б., чији је заједнички пуномоћник Д.В., адвокат из Б., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5317/13 од 02.04.2015. године и захтеву тужилаца за заштиту законитости изјављеном против пресуде Основног суда у Бору П 367/12 од 09.04.2013. године, у седници одржаној 16.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5317/13 од 02.04.2015. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев тужилаца за заштиту законитости изјављен против пресуде Основног суда у Бору П 367/12 од 09.04.2013. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5317/13 од 02.04.2015. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Бору П 367/12 од 09.04.2013. године тако што је утврђено да је ништав брачни уговор закључен између тужених С.П.1 и С.П.2 оверен пред Основним судом у Бору под бројем РЗ 240/10 од 28.05.2010. године и обавезани тужени да тужиоцима накнаде трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

- 2 -

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, брачни уговор између тужених је закључен 28.05.2010. године. У том уговору је наведено да је престала брачна заједница уговарача из које имају ћерку М.П.. Чланом 2. уговора констатовано је да је тужени С.П.1 власник локала у улици ... на кп. ... и ... површине ...м², укупно ... локала. По члану 3. наведеног уговора тужени С.П.1 туженој С.П.2 признаје искључиво право власништва на овим непокретностима. Према члану 4. тужени С.П.1 даје у власништво све покретне ствари које користи и путнички аутомобил. Истим чланом наведено је да се за износ 27.000 евра добијених од продаје стана у Б. који је био у власништву С.П.2, плени 2/3 пензије туженог С.П.1 у корист његове ћерке М.П.. Према извештају РФ ПИО Б. од 01.03.2013. године тужени С.П.1 је остварио право на старосну пензију 13.05.2010. године, а обустава пензије се врши од октобра 2010. године на основу одлуке Основног суда у Бору која је донета на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Бору П 620/10 од 05.07.2010. године којом се С.П.1 обавезао да на основу брачног уговора тужили М.П. исплати 27.000 евра у динарској противвредности запленом своје пензије у висини 2/3 дела заједно са домицилном каматом. Пресудом Општинског суда у Бору П 479/06 од 28.10.2008. године одбијен је тужбени захтев тужилаца С.П.1 и Ј.С. против тужених М.И.1 и М.И.2 и обавезани тужиоци да туженима накнаде трошкове парничног поступка. Тужилац М.И.2 је уписан као држалац локала на кп. ... и кп. ... у листу непокретности ... КО Б. 1, на основу решења Општинског суда у Бору И 743/2000 од 17.05.2002. године и решења Службе за катастар непокретности од 15.05.2009. године. Против овог уписа тужени С.П.1 је изјавио жалбу Министарству животне средине и просторног планирања Републике Србије које је донело закључак од 21.07.2010. године којим је жалба одбачена јер је изјављена од неовлашћеног лица. Против наведеног закључка тужени С.П.1 је поднео тужбу и пресудом Управног суда од 05.09.2012. године поништен је наведени закључак и предмет враћен на поновно одлучивање. Као корисник земљишта на ком се налазе спорни локали уписана је Општина Бор. Тужилац М.И.2 је уговором о поклону овереним пред Општинским судом у Бору 15.08.2006. године под бројем Ов 2438/06 поклатио спорне локале свом оцу тужиоцу М.И.1, а исти уговор је поништен пресудом Општинског суда у Бору П 178/09 од 05.03.2009. године која је постала правноснажна 09.03.2009. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да одредба члана 2. брачног уговора није ништава јер су уговарачи слободни да уреде своје односе, те да тужени С.П.1 полаже право својине на локалима од 1994. године па надаље. Предмет поступка није утврђивање права својине на наведеним непокретностима, па тек уколико се у другом поступку утврди да тужени С.П.1 нема својину на овим локалима, наведена одредба ће бити ништава и неспроводива. Поред тога, по оцени првостепеног суда одредба наведеног уговора по којој је С.П.1 на себе преузео обавезу да исплати 27.000 евра ћерки М.П. запленом пензије није недопуштена, јер је пресудом Основног суда у Бору К 619/10 од 17.05.2011. године ослобођен од

- 3 -

оптужбе да је свесно и намерно оптеретио своју пензију у корист своје ћерке и тако оштетио приватног тужиоца М.И.1. Из наведених разлога, првостепени суд је одбио тужбени захтев.

Супротно, другостепени суд је утврдио да је закључени уговор ништав.

Становиште другостепеног суда је правилно.

У току поступка пред нижестепеним судовима утврђено је да је тужилац М.И.2 стекао право својине на спорним локалима на основу правноснажних решења Општинског суда у Бору И 743/00 од 23.01.2002. године и И 743/00 од 17.05.2002. године којим су му у судском поступку досуђени и предате непокретности. Тужени С.П.1 који је у јавној књизи био уписан као титулар права на овим непокретностима није у току поступка пружио доказ да је стекао право својине на овим локалима после доношења решења у извршном поступку. Околност што у јавној књизи – катастру непокретности промена титулара права није спроведена не доводи у питање право својине тужиоца М.И.2.

Тужилац је у овом случају, како то правилно закључује другостепени суд стекао право својине на непокретностима у извршном поступку. С обзиром да у време закључења брачног уговора 28.05.2010. године власник локала био тужилац М.И.2, то произлази да је тужени С.П.1 располагао имовином другог лица, а такво располагање не може производити правно дејство на основу члана 103. Закона о облигационим односима. Поред тога што је располагао имовином иако није био њен власник, по правилној оцени другостепеног суда, сврха закључења наведеног уговора јесте избегавање намирнења поверилаца на шта указује чињеница да је уговор закључен седам година по престанку брачне заједнице, те да се у уговору имовина не дели, већ се врши пренос имовине са туженог С.П.1 на тужену С.П.2 и оптерећење пензије у корист ћерке. Из ових разлога и по оцени Врховног касационог суда закључени уговор је противан принудним прописима, моралу и добрим обичајима и ништав на основу члана 103. Закона о облигационим односима.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

По добијању обавештења Републичког јавног тужиоца да неће подићи захтев за заштиту законитости, тужиоци су поднели захтев за заштиту законитости против пресуде Основног суда у Бору 6 П 630/10 од 05.07.2010. године, позивајући се на недозвољено располагање странака.

Одлучујући о дозвољености захтева за заштиту законитости у смислу члана 421. у вези са чл. 401. и 404. ЗПП ("Службени гласник РС" 125/04), Врховни касациони суд је нашао да захтев није дозвољен.

Одредбом члана 417. ЗПП, прописано је да јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5. овог Закона – ако је противно одредбама закона суд засновао своју одлуку на недозвољеним располагањима странака (члан 3. став 3. ЗПП). Странке могу изјавити захтев за заштиту законитости само из разлога који је предвиђен за јавног тужиоца, јер не могу имати више права у коришћењу тог правног лека од јавног тужиоца.

На основу члана 3. став 3. ЗПП, суд неће уважити располагања странака која су у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала.

- 4 -

«Недозвољено располагање странака» представља искључиво процесни институт који се везује за понашање странака у време трајања парнице и на одлуку која је заснована на њиховој диспозицији (одрицање од захтева, признање захтева и поравнање), а не ако је одлука заснована на писменим или усменим доказним средствима изведеним у поступку. Понашање странака које претходи парници расправља се кроз чињенично стање или материјално право, што није разлог за изјављивање овог ванредног правног лека.

Имајући у виду да су нижестепене пресуде донете на основу расправе у којој су изведени писмени докази и саслушање странака, а не на диспозицији странака (одрицање од захтева, признање захтева и поравнање), по оцени Врховног касационог суда побијана одлука није заснована на недозвољеним располагањима странака из члана 3. став 3. ЗПП, па нема битне повреде из члана 361. став 2. тачка 5. ЗПП.

Разлог на који се тужилац позива у захтеву је погрешна примена материјалног права (Закон о облигационим односима). Овај разлог не одговара члану 3. став 3. ЗПП, нити указује на недозвољено располагање странака. Због тога је захтев за заштиту законитости недозвољен.

На основу члана 421. став 2. у вези са чланом 404. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Љубица Милутиновић, с.р.**